

İDARE MERKEZİ

**ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında**

İSTANBUL BÜROSU

*İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87*

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneliği, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

**Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir**
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE—

Cilt: V

Ankara , 6 Kânunevel, 1928

Sayı: 106

EVİN İÇİ

BİR PERDELİK PİYES

Müellifi: MAURICE METERLINCK

Mütercimi: REŞAT NURİ

İhtiyar

Sen de cesaretini kaybediyorsun... bakmamak lâzım geldiğini gayet iyi biliyordum. Seksen üç yaşına geldim; hayatın manzarası ilk defa dikkatime çarpıyor. Bilmem neden onların her yaptıkları bana çok garip, çok ağır geliyor. Onlar sadece, lâmbalarının altında, geceyi bekliyorlar, nasıl ki biz de kendi lâmbamız altında aynı şeyi yapacaktık. Halbuki ben onları başka bir dünyanın tepesinden görüyordum gibiyim. Çünkü ben küçük bir hakikat biliyorum ki onlar henüz bilmiyorlar... Böyle mi çocuklarımız? Söyleyin bakalım, sizin benizleriniz de neye uçmuş? Hayatta bu kadar hazin bir şey olduğunu ve onun kendisine bakanları bu kadar korkutacağını bilmiyordum... Hiç bir şey de olmamış olsaydı onları bu kadar müsterih görmek beni korkutacaktı... Bu dünyaya fazla itimatları var... Burada oturuyorlar; düşmanla aralarında ancak bir iki biçare pencere var. Zanediyorlar ki başlarına hiç bir şey gelmeyecektir, çünkü kapıyı kapamışlardır. Bilmiyorlar ki ruhlar içinde daima bir şeyler olur ve dünya evlerin kapısında bitmez.. Küçük hayatlarından çok emin bulunuyorlar, başkalarının kendilerine dair neler bildiklerini akıllarına getirmiyorlar. Ve ben, zavallî ihtiyar, kapılarının iki adım ötesinde, onların bütün saadetlerini açmağa cesaret edemediğim biçare ellerimde tutuyorum.

Mari

Açınız büyük baba...

İhtiyar

Onlara acıyoruz, çocuğum. Fakat bize kimse acımiyor.

Mari

Yarın söyleyiniz büyük baba... yarın ortalık aydınlandığı zaman söyleyiniz.

İhtiyar

Belki hakkın var... bütün bu şeyleri gecenin içinde bırakmak daha hayırlı olur. Işık ıstırap için tatlı bir şeydir... Fakat yarın bize ne söylerler? ıstırap insanı kıskanç eder. Bir felâkete uğrayan kimse-ler onu yabancılardan evel öğrenmek isterler. Onun yabancılar elinde bırakılmasından hoşlanmazlar... Onlardan bir şey çalmış gibi olacağız.

Yabancı

Zaten vakıta geçti... Şimdiden duaların fısıltısını işitmeğe başlıyorum...

Mari

Oradalar... Çitlerin arkasından geçiyorlar...

Mart [içeri girerek]

Onları buraya kadar getirdim. Yol üstüne beklemelerini söyledim.. (Çocuk sesleri işitilir) çocuklar hâlâ bağıyorlar. Onların gelmelerine mani olmuşum... Fakat onlar da görmek istiyorlar. Annelere itaat etmiyorlar... Onlara söyleyeceğim.. Hayır... Susuyorlar.

Her şey hazır mı? üstünde bulunan küçük yüzüğü getirdim. Onu sedyeye kendi elimle yatırdım.. Tıpkı uyuyor gibi... Çok zahmet çektim... Saçları bana itaat etmek istemiyor gibiydi... Menekşeler toplattım, ve yazık ki başka çiçek yoktu... Siz ne yapıyorsunuz? Neye onların yanında değilsiniz?

(Pencerelere bakar) ağlamıyorlar mı? Siz bir şey söylemediniz mi?

İhtiyar

Mart senin kalbinde çok fazla hayat var, anlayamazsın.

Mart

Niçin anlayamazmışım? (bir sükundan sonra ağır, şikâyetli bir sesle) büyük baba bunu yapmamız doğru olmadı.

İhtiyar

Mart, bilmiyorsun...

Mart

Ben söyleyeceğim.

İhtiyar

Burada kal çocuğum. Bir dakika bak.

Mart

Ah ne bedbaht insanlar! artık bekleyemezler...

İhtiyar

Niçin?

Mart

Bilmiyorum, fakat mümkün değil.

İhtiyar

Gel buraya çocuğum...

Mart

Ne sabır!

İhtiyar

Gel buraya, çocuğum.

Mart [dönerek]

Neredesiniz büyük baba? O kadar betbahtım ki artık sizi görmüyorum... Ben de ne yapacağım bilemiyorum?

Mart

Artık onlara bakma... başlarına geleni öğrenecekleri zamana kadar..

Mart

Sizinle beraber gitmek istiyorum...

İhtiyar

Olmaz Mart... burada kal...

Bu eski taş kanapenin üstüne, kardeşinin yanına otur... ve bakma... Çok küçüksün, sonra unutamazsın... Gözlerinden ölüm geçeceği dakikada

bu çehrenin ne olduğunu bilemezsin. Belki feryatlar olacak... Başını çevirme... Belki de bir şey olmayacak... Bilhassa bir şey işitmezsen başını çevirmekten sakın... İztırabın nasıl bir seyr takip edeceği evelden kestirilemez... En derin gönüllerde bir kaç küçük hıçkırık... Çok kere fazla bir şey olmaz... Onları işittiğim zaman ne yapacağımı ben de bilmiyorum... Gitmeden evel beni bir kere kucakla çocuğum. (İhtiyar çıkar. Duaların mırıltısı derece derece yaklaşmıştır. Ehalinin bir kısmı bahçeye girer... Bir takım insanların gürültülü adımlarla koştukları, alçak sesle konuştukları işitilir.)

Yabancı (ehaliye)

Burada kalınız... Pencerele yaklaşmayınız... Nerede?

Bir köylü

Kim?

Yabancı

Ötekiler... sedyeyi getirenler..

Köylü

Kapı önündeki ağaçlıklı yoldan geliyorlar.

Yabancı

Gürültü olmasın... Konuşmayınız. (İçerdeki iki kız kardeşten biri kalkar, kapuun sürgüsünü açmağa gider.)

Mart

Açıyor.

Yabancı

Hayır bil'akis kapıyor

(Bir sükût)

Mart

Büyük babam girmedi mi?

Yabancı

Hayır... Kız annesinin yanına oturdu...

Ötekiler kımıldanıyorlar. Çocuk hâlâ uyuyor.

Mart

Kardeşim bana ellerini ver.

Mart

Mart (kızlar birbirlerine sarılırlar ve öpüşürler)

Yabancı

Kapuyu vurmuş olacak.. Hep birden aynı zamanda başlarını kaldırdılar... Birbirlerine bakıyorlar.

Mart

Ah kardeşim... Ben de haykıracağım.. (Hıçkırıklarını kardeşinin omuzlarında boğar..)

Yabancı

Bir daha vuruyor olmalı... Baba saate bakıyor... Ayağa kalkıyor.

Mart

Kardeşim, kardeşim. Ben de gireceyim.

Artık yalnız kalamazlar...

Mari

Mart, Mart..

(Zorla kardeşini zapteder)

Yabancı

Baba kapıdadır... Sürgüyü çekiyor, ihtiyatla açıyor...

Mart

Görmüyor musunuz?

Yabancı

Neyi?

Mart

Onu getirenleri...

Yabancı

Şimdi açtı... Ancak çayırın bir köşesiyle fıskiye görüyorum... Kapıyı bırakmıyor... Geri çekildi. Galiba "Nerde?" diye soruyor.. Kollarını kaldırıyor... Dikkatle kapıyor... Büyük babanız odaya girdi..

(Ahalî pencerelere yaklaşmıştır.

Mart ile Mari evelâ yarı yarıya ayağa kalkarlar, sonra birbirlerine yaklaşırlar. Sımsıkı sarılırlar. İhtiyarın oda içinde ilerlediği görülür. Ana da ayağa kalkar ve kucakındaki çocuğu terkettiği koltuğa ihtimam ile yatırır. Öyle ki küçüğün odanın ortasında, başını biraz yana eyerek uyuduğu görülür. Ana ihtiyara doğru yürür, ona elini uzatır fakat vakit bırakmadan geri çeker. Kızlardan biri misafirin mantosunu çıkarmak ister. Öteki bir koltuk uzatır... Fakat ihtiyar küçük bir işaretle reddeder. Baba şaşırılmış gibi bir tavurla gülümser. İhtiyar pencerelerden tarafa bakar.)

Yabancı

Söylemeğe cesaret edemiyor...

Bize baktı. « Ehalinin gürültüleri işitilir.. »

Yabancı

Susunuz.

« İhtiyar pencerede çehreler görerek hemen başını çevirmiştir,

Kızların biri hâlâ ona koltuğu uzatmakta devam ettiyi için oturur ve elini bir kaç defa alından geçirir »

Yabancı

Oturuyor..

« Ötekiler de otururlar babanın hararetle konuştuğu görülür. Nihayet ihtiyar ağzını açar, sesindeki ahengi rikketi celbettiyi görülür.. Fakat baba onun sözünü keser. İhtiyar tekrar söze başlar.. Karşısındakiler hareketsiz dururlar. Ana birdenbire titrer ve kalkar »

Mart

Ana şimdi anlayacak !

« Başını çevirir yüzünü elleri içine saklar. Ahalide yeni gürültüler.. Birbirini itip kakmalar.. Çocuklar içerisini görmek üzere kendilerinin de pencerelere kaldırılması için bağırırlar.. Analardan bir çoğu itaat eder. »

Yabancı

Susunuz... Daha söylemedi...

« Ananın ızdırap ile ihtiyara bazı şeyler sorduğu görülür. İhtiyar daha bazı kelimeler söyler.. Sonra ötekiler de kalkarlar..

Misafiri isticvap ediyor gibi hareketler yaparlar.. O, başıyla ağır ağır tastik eder »

Yabancı

Söyledi... Birden bire söyledi.. [Ahalinin içinden sesler]

Söyledi... Söyledi...

Yabancı

Bir şey işitilmiyor...

« İhtiyar kalkar. Parmağıyla arkasındaki kapıyı gösterir. Ana, baba, iki genç kız bu kapıya atılırlar.. Baba birdenbire onu açmağa muaffak olmaz. İhtiyar, anneyi çıkmaktan meneder.

[Ahalinin arasından sesler..]

Çıkıyorlar! çıkıyorlar...

« Bahçede itişip kakışmalar.. Kalabalık evin öte tarafına koşar.. Pencerede yalnız yabancı kalır. Kapının iki kanadı birden açılır. Hepsi aynı zamanda çıkarlar. Yıldızlı gök, ay ışığı altında çayır ve fıskiye görülür.. Çocuk koltuğun içinde rahat, rahat uyumakta devam eder..

« Sükût »

Yabancı

Çocuk uyanmadı!

« Kendisi de çıkar »

— Bitti —